

Litteratur.

O. Hj. Granfelt: Bör för grovt brott åtalad persons sinneslilstånd alltid undersökas av sakkunnig. Tidsskrift utgiven av Juridiska Föreningen i Finland, 1915. H. 1 à 2.

Anmeldt af Viktor Wigert, Stockholm.

Förf. uppställer den frågan huruvida nuvarande straffprocessuella förfaringssätt i Finland i erforderlig grad garantera vinnande av kännedom om förefintlig sinnessjukdom eller kriminellt betydande andlig undermålighet hos åtalad. Aprioristiskt kan antagas, att ett vida större antal otillräkneliga och mindervärda finnas bland dem, vilka ej normera sina handlingar i enlighet med samhällets lagar, än sinnessjuka och andssvaga bland dem, vilka icke råka i straffrättslig konflikt. En jämförelse mellan förekomsten av sinnessjuka och andssvaga hos befolkningen i allmänhet och förekomsten av otillräknelig — och minskat tillräknelig — förklarade bland häktade besannar icke detta förhållande och förf. föranledas därav till tanken, att domstolen i åtskilliga fall förbisett förefintliga kännetecken på sinnessjukdom och andlig undermålighet.

Detta antagande bekräftas ytterligare genom den omständigheten, att av fängelsepersonalen sinnessjukdom och andssvaghet hos fångarna konstaterats i stor utsträckning, delvis redan vid intagandet, trots att endast ett försvinnande fåtal blivit dömda såsom minskat tillräkneliga.

Förf., som även åberoper erfarenheterne från Sverige, anser sig berättigad att nekande besvara den uppställda frågan och anser det uppenbart, att orsaken till detta otillfredsställanda förhållande i första hand ligger hos domstolerna, som dels sakna förmågan att avgöra, när själs-

sjukdom eller andlig mindervärdighet med fog kan förmodas föreligga, dels underlåta att i nödig utsträckning låta till utom dem förefintlig psykiatrisk sakkunskap. Detta innebär, »att tillfredsställande tillgodoses verkan det allmännas berättigade krav på tjänligt skydd mot illgärningar av personar, vilka ej fullt kunna bedöma eller reglera sina handlingar, eller den enskilda gärningsmannens anspråk att från samhällets sida undfå det bedömande och den behandling hans medfödda eller av samhällsförhållandena alstrade egenart betingar.«

Då de sinnessjuka och andligt undermåliga huvudsakligen påträffas bland »förövere av vissa brott — represanterande brottsformerna mord, sedlighetsförbrytelse härrörande av patologisk könsdrift, mordbrand eller grövra skadegörelse innefattande brott, som orsakar allmän fara, eller ock överhuvudtaget förnyet återfall i samma eller likartad förbrytelse eller slutligen måhända och grovt brott begånget av ung person —«, är det önskvärt, att så snart sannolik utredning om gärningsmannaskap förefinnas, sakkunnig alltid av domstolen anmodades att efter företagen undersökning avgiva utlåtande angående den åtalades sinnesbeskaffenhet.

En föreskrift om att utlåtande om sinnesbeskaffenhet alltid bör införskaffas innan den åtalade dömas till dödsstraff eller frihetsstraff för livstiden må vara humanitärt berättigad, men kan ej anses motiverad av erfarenheten angående förekomst av sinnessjukdom hos brottslingar.

För att förebygga det tidligare frigivandet av brottslingar, vilka på grund av psykisk abnormitet förklarats minskat tillräkneliga och som under strafftiden befunnits straffomottagliga och samhällsfarliga, förordar förf. en lagändring därhän, att dylika personer efter utstånden strafftid kunde kvarhållas i offentlig anstalt så länge samhällets säkerhet fordrade detta.

Som synes har förf.s undersökning fört honom till samma ståndpunkt, som i Sverige intagits framför allt av O. Kinberg, och förf.s reformförslag sammanfalla i allt väsentligt med de av Kinberg framställda.

Dr. med. Magnus Hirschfeld: Die Homosexualität des Mannes und des Weibes. 1067 Sider. Berlin 1914.

Dette Standard-Værk fra den i Emnet kyndigst mulige Haand foreligger som 3. Bind af Værket »Handbuch der gesamten Sexualwissenschaft in Einzeldarstellungen«, der udgives af Iwan Bloch. Homoseksualismen har jo i Tyskland længe været et stærkt benyttet literært Emne — i Tiaaret 1898 til 1908 er der dersteds og i Østrig trykt over 1000 større og mindre Arbejder herom — medens her i Danmark først i det sidste Tiaar den store Almenhed saa vel som Juristerne har faaet Blik for dette Fænomens Hyppighed og store Belydning for det kriminelle og det sociale Liv: Voldshandlinger, Afpresninger, Tyverier, der ikke tør anmeldes, mandlig Prostitution er de Virkninger, Politi og Domstole faar at gøre med; men ved Siden deraf finder en Række ulykkelige Ægteskaber, Selvmord og afbrudte Løbebaner deres Forklaring i Homoseksualitet. Fænomenet har allerede af disse Grunde Krav paa Opmærksomhed, særlig da den moderne Forskning har lært os, at det ikke, som den store Mængde tidligere troede, drejer sig om en ved Udskejelser naaet Perversitet, men om et ulykkeligt Naturanlæg hos de paagældende. Hirschfeld spænder i sin Bog over et Kæmpemateriale, samlet i en 18-aarig Lægepraksis og i hans Virksomhed som Forsker, som sagkyndig i Retssager og Præsident i den videnskabelig-humanitære Komitè, hvorunder han personlig har set omkring 10,000 homoseksuelle af begge Køn og af alle Stænder og Nationer; hans Iagttagelsesomraade omspænder baade Evropa og de andre Verdensdele, hvor han dels selv har gjort Iagttagelser, dels har modtaget saadanne fra der boende Hjemmelmænd. Det litterære Stof, han benytter, begynder med en ægyptisk Papyrus af 4500 Aars Ælde. Hans Opgave er at give en samlet og i højst mulig Grad udtømmende Behandling af Emnet Homoseksualisme, derunder ogsaa Kvindens Homoseksualitet, hvormed man hidtil kun i ringere Grad har beskæftiget sig. Bogen illustreres helt igennem ved »Sygehistorier,« Beretninger om konkrete Tilfælde, der bestyrker eller belyser de almindelige Udviklinger, og den er skrevet i et elegant og let læseligt Sprog.

Værket falder i to Hoveddele, hvoraf den første be-

handler den homoseksuelle Mand og den homoseksuelle Kvinde som Enkeltfænomen, den anden den menneskelige Homoseksualitet som Massefænomen. Første Del rummer først en Begrebsbestemmelse, derefter behandles de diagnostiske Kendetegn: de homoseksuelles Forhold overfor deres eget og overfor det andet Køn, deres Barndom og Modningstid, deres seksuelle Inkongruenser paa det legemlige Omraade og paa Nerve- og Sjælelivets Felter; fremdeles følger Sondringen og Afgrænsningerne mellem Homoseksualisme og henholdsvis Venskab, Pseudo-Homoseksualitet, Biseksualitet, »heteroseksuel Horror« Hermafroditisme m. v. Et Kapitel behandler Metoderne for Undersøgelse, derefter følger Inddelinger af de homoseksuelle efter deres personlige Ejendommeligheder, efter Smagsretning og Form for seksuelle Praktiker, efter Opstaaelse og Ledsagefænomener. Fire Kapitler vies Spørgsmaalene om Fænomenets Aarsager og Forklaring, særlig Diskussionen om Medfødt-hed og Melleminsteorien, og sluttelig debatteres Behandling af Homoseksualisme og Prognosen herfor. Den anden Hoveddel, der ser Sagen sociologisk, behandler Spørgsmaalene om Fænomenets Udbredthed i de forskellige Lande og Befolkningslag, berører det tilsvarende Forhold i Dyrriget, skildrer de homoseksuelles Rolle indenfor Samfundet, deres Samlivs- og Foreningsformer, Homoseksualismens Historie og de Forfølgelser, de homoseksuelle har været og er Genstand for dels gennem Love og Samfund — herunder gøres der noje Rede for den her henhørende Lovgivning saa at sige i hele Verden — dels gennem Pengeafpressere og andre private, samt Virkningerne af denne Forfølgning. Derpaa følger Afsnit om Bedømmelsen af homoseksuelle til Brug under civil- og strafferetlige Sager, om Rehabilitering og om Bevægelserne for at frigøre de homoseksuelle fra Forfølgning.

Hirschfeld definerer Homoseksualitet som den kønslige Tilbøjelighed hos en Mand til Mænd, hos en Kvinde til Kvinder. Ordet har altsaa Relation til en Sjælstilstand, ikke til Handlinger og Akter. En Mand kan være homoseksuel, uden nogensinde at have haft homoseksuel Kønssamkvem, naar han dog føler sig hendraget i sjælelig-sanselig Kærlighed til Personer af samme Køn, og omvendt er den Omstændighed, at en Person har udført Kønsakter af den Art, der anses særlige for de kontrærseksuelle, intel Bevis for, at han er homoseksuel. For at denne Diagnose

kan stilles, kræves der Paavisning af en homoseksuel Psyke, en sjælelig Driftsretning, der kun adskiller sig fra det som Kærlighed betegnede Følelseskompleks, som drager Mand til Kvinde og omvendt, derved, at den vender sig mod Personer af det samme Køn. Symptomerne paa Kærlighed er de samme hos de heteroseksuelle og de homoseksuelle, og Følelsens Ægthed og Styrke er ogsaa den samme, hvilket viser sig ved de Mord og Selvmord, som ogsaa denne Art Kærlighed afføder; hvis det her kun drejede sig om Udførelsen af Kønsakter og ikke om en virkelig sjælelig Affekt, vilde de homoseksuelle næppe af ulykkelig Kærlighed lade sig henrive til saa alvorlige Handlinger. For Diagnosen spiller ogsaa Reversen af Følelsen, nemlig Følelsen af Ligegyldighed eller Ulyst overfor det andet Køn, sin store Rolle; mange Kvinder, der hidtil selv havde opfattet deres Tilbøjelighed for en Veninde som Venkabsentusiasme, er først ved i et Ægteskab at føle Uvilje ved kønsligt Samkvem med deres Mænd blevne klare paa deres Homoseksualitet. Uviljen gælder iøvrigt kun det seksuelle Omraade. Ligesom homoseksuelle Drengene før Pubertetsalderen gerne færdes sammen med Piger, fordi de føler sig beslegtede med dem, og Piger omvendt med Drengene, saaledes føler den voksne homoseksuelle Kvinde sig hyppig friere og mere ugenert i Mænds end i Kvinders Selskab, saa længe hun ikke mærker sig betragtet af Mændene som Kønsobjekt; sker dette sidste, frastødes hun, føler sig pinligt berørt og bliver kold og tilbageholdende; paa samme Maade er navnlig ældre Kvinder meget sympatiske for de kontrærseksuelle Mænd.

Forf. vil kun behandle den »ægte« Homoseksualitet, der, som før omtalt, bunder i en sjælelig begrundet Drift. Han udsønder som uægte Homoseksualisme de Tilfælde, hvor homoseksuelle Kønsakter finder Sted uden virkelig Drift netop dertil, saaledes enten for Vindings Skyld (mandlige Prostituerede), af Føjelighed overfor andres Ønsker i saa Henseende, eller »faute de mieux« (paa Kaserner, Skibe paa Langfart o. l. Steder); i saadanne Tilfælde driver den paagældende enten samtidig heteroseksuelt Kønssamkvem eller vil gøre det, naar Forholdene tillader det. Diagnosen Homoseksualitet bør ikke stilles med Bestemthed, før Individet er i Begyndelsen af Tyverne, under Hensyn til, at der ofte efter Pubertetens Indtræden foreligger en ejendommelig »biseksuel« Periode, hvor Driften ligesom vakler

og famler mellem de to Køn for sluttelig med Bestemthed at vende sig mod det ene. Overhovedet skal der vises den største Forsigtighed ved at stille denne Diagnose, og Gang paa Gang advarer Forf. mod at tillægge de enkelte Symptomer afgørende Betydning, idet der maa kræves et Komplex af Symptomer, for at man kan være sikker paa Forholdet. I Diskussionen om, hvorvidt den ægte Homoseksualisme er medfødt eller erhvervet, er Forf.s Standpunkt den absolutte Forvisning om Medfødttheden. Han gennemgaar Argumenterne pro et contra, peger bl. a. paa det ejendommelige Forhold, at jævnlig en Kreds af nære blodbeskægtede alle er homoseksuelle — i et Tilfælde 6 af 7 Søsken — og fremhæver det indirekte Bevis for Medfødtthed, som ligger i, at alle andre hidtil postulerede eller formodede Opstaaelsesgrunde ved Undersøgelse viser sig ikke at holde Stik. Særlig gendrives Teorien om heteroseksuel »Overmættelse« som Aarsag (Talen er jo stadig kun om den ægte Homoseksualitet, der ikke blot betyder en Lyst til Kønsakter, men en generel sjælelig Tilbøjelighed overfor vedkommendes eget Køn): hvis denne Teori var rigtig, maatte det forventes, at omvendt en homoseksuelt »overmættet« endte med at blive heteroseksuel, hvilket imidlertid aldrig er set. Lige saa lidt kan nogen forføres til Homoseksualitet, uden at et Naturanlæg i saa Henseende er tilstede, om end maaske hidtil skjult eller dog uklart for vedkommende selv, og det samme gælder om den saakaldte suggestive Smitte, der vel i Kraft af menneskelig Nysgerrighed og Efterlignelseslyst kan fremkalde Udførelsen af en homoseksuel Akt, men ikke en sjælelig Drift i denne Retning. Men det maa erindres, at mange først paa et sent Stadium har faaet Øjnene op for deres egen Natur, at — som for nævnt — en Kvinde kan have troet, at hendes varme Følelser for Veninden kun var Venskab, og maaske først faar Øjnene op for sit homoseksuelle Anlæg, naar hun gennem et Ægteskab har konstateret den totale Mangel paa Tilfredsstillelse ved kønsligt Samkvem med sin Mand. Den biologiske Forklaring af Homoseksualiteten finder Forf. i Teorien om seksuelle Mellemlinjer, der er Genstand for et særligt Kapitel. Den homoseksuelle Kønsetning kan ikke betegnes som Degeneration, idet de homoseksuelle ikke gennemgaaende hyppigere end de heteroseksuelle frembyder Degenerationstegn, ej heller som Sygdom, om end den hyppig findes hos Personer og i Familier med et rystet

Nervesystem; den maa efter Forf. betegnes som en Varietet og er i saa Henseende undertiden sammenstillet med Farveblindhed og Kejtthandethed. I Konsekvens med Opfattelsen som Varietet fra Naturens Haand anser Forf. enhver Behandling som formaalsløs med Hensyn til at ændre Driftsretningen: hverken ved Indgaaelse af Ægteskab, ved medikamental, operativ eller psykologisk Behandlingsmaade kan saadant opnaas; særlig med Hensyn til Kastration bemærker Forf., at denne er virkningsløs, da Homoseksualitetens Sæde slet ikke er Konsorganerne, men Hjernen; den ejendommelige Driftsretning varer, saa længe Livet varer. Lægens Opgave er at berolige og hjælpe den homoseksuelle til Klarhed og Forstaaelse af sin Stilling og til den Resignation, som Forholdene uundgaaelig maa kræve af ham.

I Værkets anden Hoveddel behandler Forf. Homoseksualiteten som socialt Fænomen og paaviser gennem Citater af et omfattende litterært Materiale, at dette Fænomen har været og er udbredt i alle Lande, til alle Tider og blandt alle Nationer, ogsaa de vilde Folkeslag, hvori søges en yderligere Støtte for, at det ikke drejer sig om et Produkt af Kultur eller Overkultur, men om Virkning af en Naturlov. Pg. 236 anslaaer Forf. de heteroseksuelle til at være 20 Gange saa mange som de homoseksuelle; men i de nærmere Undersøgelser herom i Kap. 23 kommer han gennem Stikprøver og Enquêtes blandt større Kredse — f. Eks. Studenterne ved den tekniske Højskole i Charlottenburg og Berlins Metaldrejere, Grupper paa henholdsvis 3000 og 5721 Mænd — saa vel som gennem Erfaringer, meddelte af andre, og Undersøgelser af mindre, sluttede Kredse til et Antal af 2,14—2,3 % af Tysklands Befolkning, der maa antages at være homoseksuelle. Tallet antages at være nogenlunde ens for Mænd og Kvinder og for de forskellige Samfundslag, Stænder og Trosbekendelser. — Forf. er jo en af de mest fremtrædende Forkæmpere for Afskaffelsen af Straffebestemmelser for homoseksuelt Konsamkvem som saadant, altsaa naar det ikke er forbundet med Tvang, Benyttelse af umodne Personer eller offentlig Forargelse. Han betoner atter og atter det sjælelige Moment i det homoseksuelle Anlæg og hævder, at ogsaa den Kærlighedsdrift, der som den homoseksuelle ikke fører til Skabelsen af nye Livsvæsener, kan være produktiv og derfor samfundsnyttig, hvorved han særlig peger paa de

homoseksuelles Ydelser paa Kunstens, Pædagogikkens og Filantropiens Omraader. — Overfor den mandlige Prostitution vil han have anlagt ganske det samme Synspunkt som overfor den kvindelige. — Gennem en historisk Undersøgelse redegøres der for de Motiver, som gennem Tiderne har været bestemmende for den Strafbarhed, som Forf. ønsker bragt til Bortfald: det gamle Testamente betegner kønsligt Samkvem mellem Individder af samme Køn som en Vederstyggelighed, det nye Testamente betegner det som værende mod Naturen; for at disse Opfattelser kunde føre til en saa streng Behandling som Dødsstraf, traadte saa den Betragtning til, at de paagældende var i Djævelens Magt og derfor fremkaldte den Højstes Vrede, der gav sig Udslag i Landeplager som Jordskælv, Pest og Hungersnød. Paa et mere oplyst Stadium motiveredes Straffen ved Henvisning til Folkefølelsen og Statens Interesse. Den østrigske Lovbog af 1787 og den almindelige preussiske Landret af 1794 bragte mildere Straffe, og Code Napoleon af 1810 lod Forbrydelsen Pæderasti som saadan helt forsvinde, en Tilstand, der endnu er gældende i Frankrig, Belgien, Italien, Portugal m. fl. Stater. Men England vedblev til 1861, Skotland endog til 1889 at have Dødsstraf for dette Forhold. Foruden Lovens Forfølgning lider de homoseksuelle — og det i langt højere Grad — under Forfølgningen fra Afpresseres Side, hvorom Bogen giver en Række gribende Beretninger, og hvorved en Mængde homoseksuelle drives til Selvmord. Tilbøjeligheden hertil er i det hele stor hos Mennesker med dette Naturanlæg; af et Iagttagelsesmateriale paa 10,000 Personer menes 3 % at have begaaet Selvmord, 25 % at have gjort mere eller mindre alvorlige Forsøg derpaa.

Paa Bogens sidste Side angiver Forf. dens Formaal som det dobbelte: at rette vrang Forestillinger og Fordomme hos de normaleksuelle og derved hjælpe til at faa gjort Ende paa den Uret, som Samfundet gør de homoseksuelle, og for de homoseksuelle selv at befri dem for den Følelse af Ulykke og Ensomhed, som deres Naturanlæg uforskyldt paafører dem, eller dog i al Fald at lette dem Byrden deraf.

O. Haack.

Retslægeraadets Aarsberetning for 1914.

Ved Loven af 30. April 1909 om Sundhedsvæsenets Centralstyrelse ophævedes det tidligere danske lægelige Centralorgan »det kongelige Sundhedskollegium«, og som øverste Tilsynsorgan under Justitsministeriet indførtes en Sundhedsstyrelse, bestaaende af Lægeraadet og Apotekerraadet, hvert med en fast Næstformand, men under en fælles kongelig udnævnt Formand for Sundhedsstyrelsen. I hver enkelt Sag tiltræder en sagkyndig Konsulent det paagældende Raad som dettes tredje Medlem, dog kan mindre vigtige Sager behandles af Formanden alene, for Apotekerraadets Vedkommende dog kun i Forbindelse med Næstformanden. Sundhedsstyrelsen fører Overtilsynet med Sundheds- og Sygeplejen i videste Forstand, er øverste Raadgiver for det offentlige i alle Forhold, der kræver lægekyndig eller apotekerkyndig Indsigt, og høres af Ministerierne i de for Centraladministrationen foreliggende Sager — derunder Budgetsager — der skønnes at kræve saadan Indsigt.

Men ved Siden af Sundhedsstyrelsen med de nævnte to Raad oprettede Loven til Afgivelse af retslægelige Erklæringer et ligeledes under Justitsministeriet hørende Retslægeraad, bestaaende af 3 af Kongen udnævnte Medlemmer med særlig Indsigt i henholdsvis Retsmedicin, Psykiatri og Fødselsvidenskab. Raadet, der selv vælger sin Formand, har til Disposition en af Ministeriet udpeget Kreds af sagkyndige, hvoraf en eller flere kan tilkaldes i den enkelte Sag; i Forbindelse med Raadet arbejder det retsmedicinske Institut og det farmakologiske Institut. Retslægeraadets Virksomhedsomraade angives i Lovens § 10: »Det paa hviler Retslægeraadet at afgive saadanne lægevidenskabelige og farmaceutiske Skøn, som ere bestemmende for enkelte Personers Retsforhold. Disse Erklæringer kunne foruden af Sundhedsstyrelsen afæskes Raadet af Centraladministrationens forskellige Afdelinger, af Retterne, Paatalemyndigheder samt af Overøvrigheden. Desuden kunne alle Lægeattester, som anvendes i Retssager, indsendes til Revision af Retslægeraadet.«

Retslægeraadet har udsendt aarlige Beretninger om sin Virksomhed, hvoraf den for 1914 nu foreligger.

Allerede i Beretningen for 1912 findes aftrykt nogle Skrivelser fra Retslægeraadet og fra Sundhedsstyrelsen,

sigtende til at faa klaret Kompetenceforholdet mellem disse to Myndigheder. Konflikter kan f. Eks. opstaa ved Spørgsmaalet om, hvorvidt en Person har gjort sig skyldig i ulovlig Medikamenthandel. Afæskes der Retslægeraadet Erklæring herom i en Straffesag, formener Raadet sig — ogsaa efter Ordene i Lovens § 10 (»Skøn, som ere bestemmende for enkelte Personers Retsforhold«) — at være den kompetente, medicinske Højesteret, der ikke kan bindes ved Erklæringer, der i Sagen afgives af Sundhedsstyrelsen, medens man paa den anden Side maa ønske at undgaa Uoverensstemmelse mellem de to Myndigheders Erklæringer. Sundhedsstyrelsen har paa sin Side hævdet, at bl. a. Sager om ulovlig Medikamenthandel efter Loven af 1909 høre under Sundhedsstyrelsen som det øverste Organ for Tilsyn med Sundhedsvæsenet, og at slige Sager derfor ikke bør forelægges Retslægeraadet, eller, hvis dette dog sker, af Raadet bør henvises til Sundhedsstyrelsen. I Beretningen for 1914 er nu aftrykt en Skrivelse fra Retslægeraadet til Justitsministeriet af 27. Januar 1914, hvori Kompetenceforholdet foreslaas ordnet saaledes, at der til Sundhedsstyrelsen henlægges »Afgivelsen af lægevidenskabelige og farmaceutiske Skøn, der særlig har almen Betydning, saasom i Sager angaaende hygiejniske Spørgsmaal, Overtrædelse af og Dispensationer fra Bygnings- og Sundhedslovgivningen, Levnedsmidlers Beskaffenhed og Behandling samt Spørgsmaal vedrørende ulovlig Medikamenthandel . . . ,« medens der under Retslægeraadet henlægges Afgivelse af »Skøn, der særlig har den enkelte Persons Retsforhold til Genstand, saasom i Sager angaaende Personers tvivlsomme Sindstilstand og Spørgsmaal om tilstedeværende Invaliditet og sammes Aarsagsforhold, saaledes i Pensions-, Forsikrings- og Sygekassesager«

Det vil ses, at dette Forslag søger at bøde paa den Uklarhed, der fremkommer ved Udtrykkene i § 10: »Skøn, som ere bestemmende for enkelte Personers Retsforhold.« Disse Ord passer jo paa Tilfældene af ulovlig Medikamenthandel, uagtet Betydningen af disse Sagers Afgørelse rækker langt udover det enkelte Tilfælde; Retslægeraadets sidste Forslag viser derfor en Resignation paa dette Omraade. Ministeriets Resolution i Sagen foreligger endnu ikke.

Beretningen for 1914 viser iøvrigt, at Raadet har afgivet Erklæringer i 59 Sager, hvor der var Spørgsmaal

om Tilregnelighed med Hensyn til begaaede Forbrydelser; undertiden har Raadet først erklæret sig med Hensyn til, hvorvidt den paagældende burde indlægges til Observation, og derpaa efter endt Observation udtalt sig om Tilregneligheden, medens i andre Tilfælde kun et af disse Spørgsmaal har foreligget. En Del af Udtalelserne vedrører Anvendeligheden af Straffelovens § 39 samt Spørgsmaalet om pathologisk Rus. 22 Erklæringer beskæftige sig med Personers Farlighed for den offentlige Sikkerhed, Spørgsmaal om Sikkerhedsforanstaltningers Iværksættelse eller Ophævelse. Af Paternitets-sager er behandlet 730, alle omhandlende Børns Avlingstid. Fremdeles er der afgivet en Række Erklæringer angaaende specielle Forbrydelser — Barnemord, Sædelighedsforbrydelser, Vold, Invaliditetssager, Bedømmelse af Lægeattester og Anvendelse af Bedøvelsesmidler, samt endelig en Udtalelse vedrørende et privatretligt Forhold, nemlig en Persons Evne til selv at varetage sine Anliggender. Tilregneligheds-erklæringerne frembyder megen Interesse med Hensyn til en Række af de i Strafferetsplejen jævnlig forekommende Spørgsmaal.

O. Haack.